

MEMORANDUM

PODNIKÁNÍ V NOUZOVÉM STAVU

2. ČÁST

10. dubna 2020

PRÁVNÍ PORADENSTVÍ

Legal Partners, advokátní kancelář s.r.o.

"Dbáme na precizní právní poradenství a přesný právní úsudek. Dbáme na to, aby klient vždy věděl, co přesně doporučujeme. Dbáme na to, abychom klientům přinášeli mimořádnou hodnotu."

*Právo nás baví.
A na výsledcích je to znát.*

JUDr. Libor Vašíček
advokát & vedoucí partner

REFERENCE

Vojenský technický ústav, s.p.
Státní podnik s historií sahající až do roku 1922. Zakladatelem je Ministerstvo obrany ČR

Ministerstvo zemědělství ČR
Ústřední orgán státní správy pro zemědělství, vodní hospodářství, potravinářství a pro správu lesů

OZM Research s.r.o.
Světová špička v oblasti výzkumu a vývoje výbušnin a speciálních měřících zařízení

LANIK s.r.o.
Úspěšný rodinný holding s výrobními podniky a dceřinými firmami v ČR a ve světě

JABLOTRON ALARMS a.s.
Jedna z nejúspěšnějších českých firem s vlastním vývojem i výrobou a tradicí od roku 1990

Asociace muzeí a galerií České republiky, z.s.
Asociace sdružuje téměř 500 českých muzeí a galerií z celé ČR

Gatema a.s.
Holding s velmi širokým záběrem a mnoha divizemi. Mimo jiné největší český výrobce plošných spojů

Colognia press, a.s.
Jedna z nejinnovativnějších tiskáren v Evropě. Společnost oceněná v soutěži Firma roku

SPECIALIZACE

občanské právo
obchodní právo
fúze a akvizice (M&A)
pracovní právo
smluvní právo
nemovitostní právo
soutěžní právo
vymáhání pohledávek
evropské právo
mezinárodní právo
IP, ICT, GDPR
veřejné zakázky
soudní spory
arbitráže

Autoři	JUDr. Libor Vašíček	AK Legal Partners
	libor.vasicek@legalpartners.cz	
	Mgr. Roman Macháček	AK Legal Partners
	roman.machacek@legalpartners.cz	
Adresát	klienti & podnikatelská veřejnost	

MEMO: PODNIKÁNÍ V NOUZOVÉM STAVU [2]

Vážené dámy a pánové,

tento materiál patří do řady informačních memorand, jež jsme pro naše klienty a širší podnikatelskou veřejnost začali sestavovat v březnu 2020.

Níže Vám předkládáme doplněný a v pořadí již druhý přehled odpovědí na nejčastější dotazy v souvislosti s nouzovým stavem vyhlášeným pro celé území České republiky, a to na základě Vašich podnětů a ohlasů.

Další aktualizované zdroje naleznete na stránkách naší advokátní kanceláře

▶ www.LegalPartners.cz/podnikani-v-nouzovem-stavu ◀

V tomto 2. memorandu najdete informace o tom, **jak získat podporu a úlevy pro podnikatele (sekce 1)**, **případně podporu a úlevy pro živnostníky (sekce 2)**, jak řešit **potíže se zaměstnanci (sekce 3)** a nemůžete opomenout ani **obecné korporátní otázky a otázky spojené s insolvencí (sekce 4)**.

1. *PODPORA A ÚLEVY PRO PODNIKATELE*

1.1. **[BEZÚROČNÉ ÚVĚRY] Poskytuje stát nadále podporu zasaženým podnikatelům ve formě bezúročných úvěrů?**

1.1.1. Ano, v návaznosti na program Českomoravské záruční a rozvojové banky nazvaný COVID I¹ byla prozatím do 3. dubna 2020 spuštěna podpora v rámci programu COVID II.

1.1.2. Na rozdíl od COVID I, kdy bezúročné úvěry poskytovala podnikatelům přímo Českomoravská záruční a rozvojová banka, je COVID II nastaven tak, že úvěry

¹ Více informací zde: <https://www.cmzrb.cz/podnikatele/uvery/uver-covid/>

poskytují komerční banky a Českomoravská záruční a rozvojová banka se za podnikatele pouze komerčním bankám zaručí na dobu až 3 let a až do výše 80 % jistiny úvěru. Výše jistiny úvěru, za který se Českomoravská záruční a rozvojová banka zaručí komerční bance, může dosahovat až 15 mil. Kč. Musí se však jednat o úvěr určený k financování provozních nákladů podniku, např. mzdy, zásoby, a nikoli investiční úvěr.

1.1.3. O provozní úvěr je proto třeba požádat v komerční bance a o záruku pak v Českomoravské rozvojové a záruční bance. Neexistuje žádný oficiální seznam komerčních bank, které se programu COVID II účastní, ale podle prvotních informací se do něj zapojily všechny větší české banky.

1.1.4. Upozorňujeme ovšem, že úvěry u komerčních bank budou v rámci COVID II úročeny standardní úrokovou sazbou dané banky, avšak Českomoravská záruční a rozvojová banka poskytne podnikatelům finanční příspěvek na úhradu úroků až do výše 1 mil. Kč, čímž se úvěry komerčních bank mohou stát pro podnikatele fakticky bezúročné. Finanční příspěvek na úroky bude Českomoravská záruční a rozvojová banka vyplácet maximálně 3 roky. Je třeba brát v potaz, že úroky musí nejprve podnikatel uhradit komerční bance a až následně mu bude vyplacen finanční příspěvek od Českomoravské záruční a rozvojové banky – toto může být u některých podnikatelů problematické z hlediska cashflow.

1.1.5. Celková výše vyplaceného finančního příspěvku na úroky nesmí přesáhnout:

1.1.5.1. v případě poskytnuté výše zaručovaného úvěru do 500 tis. Kč včetně, 30 % a max. 150 tis. Kč,

1.1.5.2. v případě poskytnuté výše zaručovaného úvěru od 500 tis. Kč do 1 mil. Kč včetně, 20 % a max. 200 tis. Kč,

1.1.5.3. v případě poskytnuté výše zaručovaného úvěru od 1 mil. Kč do 15 mil. Kč včetně, 15 %, max. 1 mil. Kč,

příčemž tyto limity se při výplatě finančního příspěvku vztahují k výši zaručovaného úvěru vyčerpaného na způsobilé výdaje projektu (bez DPH).

1.1.1. Jeden žadatel může o záruku COVID II žádat jednou za 6 měsíců. Záruky za komerční úvěry v rámci programu COVID II nebudou poskytovány pro projekty na území hl. m. Prahy. To ale neznamená, že o tyto záruky nemohou požádat podnikatelé se sídlem v Praze. I tito podnikatelé mohou o záruky z COVID II požádat, ale úvěr musí použít ve vztahu ke své provozovně umístění mimo území hl. m. Prahy.

1.1.2. Žadatelé nejsou ani vázáni limity programu COVID II. Mohou si tak od komerční banky vzít úvěr na větší částku než 15 mil. Kč či na delší dobu splatnosti než 3 roky, ale v takovém případě od nich může komerční banka požadovat dodatečné zajištění úvěru.²

1.1.3. Pokud jste se nestihli přihlásit do programu COVID II, nezapomejte, protože očekáváme opětovné vyhlášení dalšího kola, případně nového programu.

² Více informací zde: <https://www.cmzrb.cz/podnikatele/zaruky/zaruka-covid-ii/>

Doporučujeme proto již nyní kontaktovat Vašeho bankéře za účelem předjednání provozního úvěru. Pro projekty na území hlavního města Prahy by měl být brzy otevřen nový program úvěrového financování.

1.2. [KURZARBEIT] Mohu již jako zaměstnavatel čerpat státní finanční podporu na mzdy svých zaměstnanců? Kde najdu podrobnější podmínky?

- 1.2.1. Přestože vláda konečně schválila základní parametry finančních příspěvků na mzdy zaměstnanců, tzv. kurzarbeit³, donedávna ještě nebyly zveřejněny detaily, jak bude podpora realizována v praxi.
- 1.2.2. Žádosti o kompenzace mezd je možné podávat elektronicky prostřednictvím tohoto odkazu: <https://antivirus.mpsv.cz/>. Kompenzace mezd by měly být zaměstnavatelům vyplaceny v řádu dnů od podání žádosti, resp. od uzavření dohody s Úřadem práce ČR a výplatou náhrad mezd zaměstnancům ze strany zaměstnavatele. Kompenzační období bylo prozatím stanoveno od 12. března 2020 do 30. dubna 2020.
- 1.2.3. Podle informací od Ministerstva práce a sociálních věcí ČR⁴ budou mít na podporu v rámci tzv. programu Antivirus nárok zaměstnavatelé v podnikové sféře, jejichž hospodářská činnost je ohrožena v důsledku šíření nákazy koronaviru a kteří zároveň poskytují svým zaměstnancům náhradu mzdy z důvodu překážky na straně zaměstnance (nařízení karantény) nebo na straně zaměstnavatele (překážka – uzavření provozovny z důvodu nařízení vlády). Příčinou překážky v práci musí být nákaza COVID-19.
- 1.2.4. Zaměstnavatelé proto budou muset zaměstnancům nejdříve vyplatit náhradu mzdy ve výši dle zákoníku práce a odvést za ně odvody ze svých vlastních finančních prostředků a následně jim stát proplatí plnou nebo částečnou kompenzaci prostřednictvím Úřadů práce ČR. Tento způsob kompenzací proto bude mít vysoké nároky na cashflow zaměstnavatelů, zejména u drobných podnikatelů a malých firem.
- 1.2.5. Zaměstnavatelé pro nárok na kompenzaci mezd od státu budou muset navíc splnit tyto základní podmínky:
 - 1.2.5.1. musejí striktně dodržovat zákoník práce,
 - 1.2.5.2. zaměstnanec nesmí být ve výpovědní lhůtě a nesmí mu být dána výpověď,
 - 1.2.5.3. zaměstnanec musí být v pracovním poměru a musí se účastnit nemocenského a důchodového pojištění [pozn.: *nebude možné kompenzovat odměny z dohod o provedení práce a dohod o pracovní činnosti*].
- 1.2.6. Výše kompenzací bude odvozena od průměrné superhrubé mzdy včetně všech odvodů (48.400 Kč). Kompenzace mezd budou vypláceny podle druhu překážky v práci ve dvou režimech, a to Režimu A a Režimu B.

³ Více informací zde: <https://apps.odok.cz/attachment/-/down/IHOABN8N8BT2>

⁴ Více informací zde: <https://www.mpsv.cz/web/cz/antivirus>

- 1.2.7. Režim A se bude vztahovat na případy (i) karantény, kdy zaměstnanec pobírá náhradu mzdy ve výši 60 % průměrného redukovaného výdělku a případy (ii) uzavření provozu nařízením vlády, kdy zaměstnanec pobírá náhradu ve výši 100 % průměrného výdělku. V Režimu A bude kompenzace vyplacená zaměstnavatelům činit 80 % z vyplacené náhrady mzdy, včetně odvodů (tj. superhrubé mzdy), maximálně však do výše 39.000 Kč.
- 1.2.8. Režim B se bude vztahovat na případy (i) překážek v práci na straně zaměstnavatele z důvodu nařízení karantény či péče o dítě u významné části zaměstnanců (30 % a více), kdy zaměstnanec pobírá náhradu mzdy ve výši 100 % průměrného výdělku, (ii) omezení dostupnosti vstupů (surovin, výrobků, služeb) nezbytných k činnosti zaměstnavatele, zaměstnanec pobírá náhradu mzdy ve výši 80 % průměrného výdělku, a (iii) omezení poptávky po službách, výrobcích a jiných produktech zaměstnavatele, kdy zaměstnanec pobírá náhradu mzdy ve výši 60 % průměrného výdělku. V Režimu B bude kompenzace vyplacená zaměstnavatelům činit 60 % z vyplacené náhrady mzdy, včetně odvodů (tj. superhrubé mzdy), maximálně však do výše 29.000 Kč.
- 1.2.9. Třebaže je kurzarbeit jedním z nejčastějších opatření požadovaných podnikatelskou veřejností pro zachování byznysu v ČR, máme obavy, že se nepodaří dodržet příslib vyplácení kompenzací zaměstnavatelům v řádu několika dní od podání žádosti.
- 1.2.10. Ohledně procesu podání a vyřízení žádosti o podporu v rámci programu Antivirus odkazujeme na příslušný manuál, na nějž je možné dostat po kliknutí na odkaz v poznámce pod čarou⁵.
- 1.3. **[ODKLAD PLATEB NÁJEMNÉHO] Mám uzavřenou provozovnu z důvodu opatření vlády, musím pronajímateli stále hradit nájem? Dohoda na odpuštění anebo alespoň odkladu plateb není s pronajímatelem možná. Chystají se úlevy podnikatelům i v oblasti nájmu komerčních prostor?**
- 1.3.1. Poslanecká sněmovna již schválila odklad plateb nájemného pro podnikatele, kteří museli v důsledku pandemie koronaviru uzavřít svoji provozovnu na základě rozhodnutí vlády. Odklad plateb nájemného by se měl týkat období do 30. června s platností od 12 března tohoto roku. Dlužné nájemné přitom bude podnikatel muset splatit do konce roku 2020, tzn. nebude se jednat o odpuštění nájemného.
- 1.3.2. Odklad plateb nájemného bude muset schválit Senát Parlamentu ČR⁶. Nicméně, ze znění návrhu zákona vyplývá, že odkladem plateb nebude nejspíše dotčen nárok pronajímatel na sankce spojené s prodlením nájemce (např. úroky z prodlení), ale pronajímatel bude pouze omezen stran oprávnění nájem vypovědět z důvodu prodlení nájemce s úhradami dle nájemní smlouvy. Nic ovšem nebude bránit pronajímateli, aby nájem vypověděl z jiného důvodu než pro prodlení nájemce s úhradami, anebo aby došlo ke skončení nájmu dohodou stran.

⁵ Antivirus - Manuál: https://www.mpsv.cz/documents/20142/1443715/Manual_Program_Antivirus.pdf/eacabb67-657a-42d3-2279-82ae3280b1fa

⁶ Aktuální stav je možné sledovat zde: <https://www.psp.cz/sqw/historie.sqw?o=8&t=816>

- 1.3.3. Podle zákona schváleného Poslaneckou sněmovnou se přitom odklad týká pouze nájemného; nedotýká se tedy plateb za služby.
- 1.3.4. Toto opatření však nebrání tomu, aby se podnikatelé se svým pronajímatelem dohodli na slevě z nájmu či úplném odpuštění nájmu po dobu uzavření provozovny, případně na odpuštění sankcí, tedy na výhodnějším režimu pro nájemce. Naopak, takový postup lze doporučit. Nelze totiž podle našeho názoru předpokládat, že se po zrušení omezení zavedených v nouzovém stavu razantně zvýší tržby podnikatelů, zejména v oblasti gastronomie a cestovního ruchu.

1.4. [PŘERUŠENÍ SPLÁTEK ÚVĚRŮ] Každý měsíc musím bance hradit splátku podnikatelského úvěru, ačkoli mi vláda zakázala vykonávat podnikatelskou činnost. Schválila vláda nějaké úlevy v tomto směru?

- 1.4.1. Poslanecká sněmovna schválila moratorium na splácení úvěrů a hypoték, které bude závazné pro všechny banky a nebankovní společnosti. Na základě žádosti adresované příslušné bance či nebankovní společnosti prostřednictvím internetového bankovníctví si podnikatel bude moci zvolit mezi přerušením splácení jeho úvěru na tři (do 31. července 2020) anebo šest (do 31. října 2020) měsíců bez sankce a dodatečných poplatků. O dobu přerušení se pak prodlouží celková doba pro splácení úvěru.
- 1.4.2. Moratorium se bude vztahovat na úvěry poskytnuté, tedy sjednané a načerpané, před 26. březnem tohoto roku.
- 1.4.3. Pro osoby samostatně výdělečně činné a právnické osoby však budou platit odlišné podmínky moratoria. U osob samostatně výdělečně činných, zejména živnostníků, se bude přerušení vztahovat jak na splátky jistiny, tak na splátky úroků – dojde k prodloužení splátkového kalendáře těchto osob, včetně doby platnosti pevné úrokové sazby. Na druhé straně po dobu přerušení bude úvěr čerpaný osobou samostatně výdělečně činnou tak jako tak úročen dohodnutou sazbou, těmto osobám se po dobu moratoria přerušuje platba jak jistiny, tak úroků. Co se týče úvěrů právnických osob, tak pro ty se přerušení uplatní jen na splátky jistiny, budou však nadále muset hradit splátky úroků i v době moratoria.
- 1.4.4. Výše naznačená dvojkolejnost může tvrdě dopadnout na jednočlenné společnosti s ručením omezeným, tedy na podnikatele, kteří své podnikání realizují z různých důvodů prostřednictvím společnosti s ručením omezeným, jejímiž jsou jedinými jednateli a společníky. Tyto jednočlenné společnosti s ručením omezeným totiž budou po dobu přerušení povinny hradit úroky z úvěru.
- 1.4.5. Ani tento návrh ještě nedokončil svoji cestu legislativním procesem⁷, a tak nelze vyloučit, že v rámci projednání Senátem se podmínky moratoria pro podnikatele ještě změní.

2. PODPORA A ÚLEVY PRO ŽIVNOSTNÍKY

2.1. [MZDY] Jak stát uleví živnostníkům? Na ty pandemie koronaviru dopadla nejvíce, protože obvykle nemají dostatečné finanční rezervy.

⁷ Aktuální stav lze sledovat zde: <https://www.psp.cz/sqw/historie.sqw?o=8&t=813>

- 2.1.1. Vlajkovou lodí vlády na pomoc živnostníkům a jiným osobám samostatně výdělečně činným, např. vykonávajícím různá svobodná povolání, je program Pětadvacítka.
- 2.1.2. Tento program spočívá v poskytnutí přímé finanční podpory některým zasaženým osobám samostatně výdělečně činným jednorázovou částkou ve výši 25.000 Kč, a to bez ohledu, zda je jejich podnikání hlavní či vedlejší činností (s výjimkou např. souběhu zaměstnání a podnikání na vedlejší činnosti apod.).
- 2.1.3. Podle úpravy schválené Poslaneckou sněmovnou⁸ bude muset osoba samostatně výdělečně činná splnit následující podmínky, aby na jednorázovou podporu ve výši 25.000 Kč dosáhla:
- 2.1.3.1. Osoba samostatně výdělečně činná byla aktivní ke dni 12. března 2020 (s výjimkou pro sezónní podnikatele – pokud někdo byl dříve aktivní a přerušil činnost po 31. srpnu 2019, splňuje tuto podmínku také; cílem podmínky je eliminovat osoby zahajující činnost až po začátku koronavirových opatření a zároveň „spící“ OSVČ),
 - 2.1.3.2. podnikání osoby samostatně výdělečně činné musí být postiženo pandemií koronaviru,
 - 2.1.3.3. nesmí mít tzv. „pozastavenou živnost“,
- 2.1.4. Podle informací ministerstva financí by mělo být možné žádat zejména přes portál daňové správy a také případně e-mailem, obojí pravděpodobně od 15. dubna a nejpozději do konce června. Do podmínek ještě teoreticky může zasáhnout Senát, případně zákon může vetovat prezident.
- 2.1.5. Další podpora osob samostatně výdělečně činných spočívá hlavně v:
- 2.1.5.1. odpuštění sankcí za pozdní podání přiznání k daní z příjmů FO za rok 2019 a zaplacení této daně, pokud k podání přiznání k daní z příjmů FO a zaplacení této daně dojde nejpozději do 30. června 2020 – fakticky se tak jedná o prodloužení lhůty pro podání daňového přiznání a prodloužení lhůty pro úhradu daně z příjmů za rok 2019,
 - 2.1.5.2. odpuštění červnové zálohy daně z příjmů FO, tedy druhé čtvrtletní nebo první pololetní zálohy na daň z příjmů FO,
 - 2.1.5.3. odpuštění minimálních záloh na sociální a zdravotní pojištění za období od 1. března 2020 do 1. září 2020 – hradí-li osoba samostatně výdělečně činná pouze minimální zálohy, nemusí v tomto období zálohy hradit vůbec; hradí-li však vyšší než minimální zálohy, může si od těchto svých vyšších záloh odečíst částku minimálních záloh (u sociálního pojištění je minimální záloha za 2020 2.544 Kč, u zdravotního pojištění je minimální záloha za 2020 2.352 Kč),
 - 2.1.5.4. faktické odložení splatnosti záloh na silniční daň do 15. října 2020 (opět byly prominuty sankce, budou-li dubnové a červnové zálohy na silniční daň uhrazeny nejpozději do 15. října 2020),

⁸ Aktuální stav lze sledovat zde: <https://www.psp.cz/sqw/historie.sqw?o=8&t=808>

- 2.1.5.5. prodloužení lhůty pro podání přehledů na sociální a zdravotní pojištění za rok 2019 nejpozději do 3 srpna 2020 [pozn.: pozor, stále platí, že nedoplatek na zdravotním pojištění za rok 2019 je třeba uhradit do 8 dnů od podání přehledu],
- 2.1.5.6. po dobu uzavření škol a jiných dětských zařízení budou i osoby samostatně výdělečně činné oprávněny čerpat ošetrovné na péči o děti mladší 13 let a hendikepované osoby ve výši 424 Kč za den, ošetrovné se tak bude poskytovat za celou dobu trvání mimořádných opatření v souvislosti s pandemií koronaviru – žádost se podává přímo Ministerstvu průmyslu a obchodu ČR⁹ [pozn.: pozor, nedojde-li k dalším legislativním změnám, budou muset osoby samostatně výdělečně činné zřejmě toto ošetrovné zdanit v rámci daňového přiznání za rok 2020, neboť se čistě právně nejedná o dávku, ale o dotaci poskytovanou Ministerstvem průmyslu a obchodu ČR, a to nikoli na pořízení hmotného majetku, na jeho technické zhodnocení nebo na odstranění následků živelní pohromy],
- 2.1.5.7. po dobu stavu nouze a po následující tři měsíce je pozastavena EET.

3. ZAMĚSTNANCI - POKRAČOVÁNÍ

3.1. [POZASTAVENÍ PRACOVNÍHO POMĚRU] Může se zaměstnavatel se zaměstnancem dohodnout na pozastavení pracovního poměru po dobu nouzového stavu?

3.1.1. Ne, toto zákoník práce neumožňuje. Není možné dát ani zaměstnanci podmíněnou výpověď. Se souhlasem druhé strany lze však již podanou výpověď vzít zpět.

3.2. [OKAMŽITÉ ZRUŠENÍ PRACOVNÍHO POMĚRU] Brání mi nouzový stav v tom, abych se zaměstnancem okamžitě zrušil pracovní poměr, dal mu tzv. výpověď na hodinu?

3.2.1. Ne, nouzový stav sám o sobě nebrání tomu, aby zaměstnavatel okamžitě zrušil pracovní poměr se zaměstnancem. Zaměstnavatel se ovšem musí řídit zákoníkem práce a okamžitě může zrušit pracovní poměr pouze z důvodu uvedených v zákoníku práce, zejména v případě porušení povinnosti vyplývající z právních předpisů vztahujících se k vykonávané práci zvláště hrubým způsobem. Zaměstnavatel ovšem nesmí okamžitě zrušit pracovní poměr s těhotnou zaměstnankyní, zaměstnankyní na mateřské dovolené, zaměstnancem nebo zaměstnankyní, kteří čerpají rodičovskou dovolenou. Samotný nouzový stav a s ním související problémy přitom nejsou samy o sobě důvodem pro okamžité zrušení pracovního poměru.

3.3. [ODSTUPNÉ V PŘÍPADĚ ZRUŠENÍ PRACOVNÍHO POMĚRU DOHODOU] Dohodli jsme se se zaměstnancem na zrušení pracovního poměru dohodou z organizačních důvodů. Budeme muset zaměstnanci hradit odstupné, i když důvod ukončení pracovního poměru do dohody o ukončení pracovního poměru neuvedeme, anebo když tam výslovně uvedeme, že pracovní poměr nebyl ukončen z organizačních důvodů?

⁹ Podání je možné učinit zde: <https://www.mpo.cz/cz/podnikani/zivnostenske-podnikani/osetrovne-pro-osvc---vyzva-i--253750/>

3.3.1. Rozhoduje vždy skutečný stav a nikoli to, co bylo, či nebylo uvedeno v dohodě o ukončení pracovního poměru. V případě sporu ohledně důvodu ukončení pracovního poměru bude na zaměstnanci, aby prokázal, že důvodem ukončení pracovního poměru byly tzv. organizační důvody na straně zaměstnavatele, což je v praxi poměrně obtížné, nejsou-li tyto důvody specifikovány přímo v dohodě o ukončení pracovního poměru. Na druhé straně současná pandemická situace může podpořit argumentaci zaměstnanců, kteří se zaměstnavatelem uzavřeli dohodu o ukončení pracovního poměru a požadují úhradu odstupného z důvodu ukončení pracovního poměru na základě tzv. organizačních důvodů na straně zaměstnavatele.

3.4. [ROUŠKA NA PRACOVIŠTI] Mohu svým zaměstnancům nařídit nošení roušky na pracovišti?

3.4.1. Domníváme se, že za účelem zajištění bezpečnosti a zdraví při práci může zaměstnavatel nařídit zaměstnancům nosit na pracovišti po dobu výkonu práce roušku, a to zejména v provozech, kde hrozí vyšší riziko přenosu nákazy mezi zaměstnanci (např. v důsledku shlukování zaměstnanců na jednom místě, předchozího výskytu koronaviru u jiného zaměstnance apod.). Nicméně, roušky pro zaměstnance jako jiné osobní ochranné pomůcky musí zaměstnavatel zajistit na své náklady a vždy pečlivě posoudit, zda v konkrétním případě povinnost nosit roušku nemůže ohrozit bezpečnost práce jiným způsobem (např. v případě obsluhy strojů, u zaměstnanců s brýlemi apod.). Nošení roušky by měl upravit vnitřní předpis zaměstnavatele.

3.5. [NEOMLUVENÁ ABSENCE ZAMĚSTNANCE] Když zaměstnanec odmítá chodit do práce, protože se bojí nákazy, jak může zaměstnavatel postupovat?

3.5.1. Podle zákoníku práce je zaměstnavatel povinen omluvit nepřítomnost zaměstnance na pracovišti pro překážky v práci na straně zaměstnance vyjmenované v ustanovení § 191 a násl. zákoníku práce. Mezi tyto překážky patří například dočasná pracovní neschopnost zaměstnance či nařízení karantény.

3.5.2. Překážkou v práci na straně zaměstnance ovšem není pouhá obava zaměstnance z nákazy koronavirem. Spolu s tím je ovšem nutné upozornit, že zaměstnavatel je povinen zajistit zaměstnanci bezpečné pracovní prostředí a vybavit ho nezbytnými osobními ochrannými prostředky tak, aby se přenos infekční choroby minimalizoval v závislosti na pracovních podmínkách konkrétního pracoviště.

3.5.3. Nedostaví-li se proto z tohoto důvodu zaměstnanec do práce, může zaměstnavatel posuzovat nepřítomnost zaměstnance jako závažné porušení povinností vyplývajících z právních předpisů vztahujících se k zaměstnancem vykonávané práci, nevyplatit zaměstnanci příslušnou část mzdy, krátiť zaměstnanci dovolenou a za určitých okolností s ním rozvázat i pracovní poměr.

3.5.4. Působí-li u zaměstnavatele odborová organizace, měl by skutečnost, zda se jedná o neomluvenou absenci, či nikoli projednat zaměstnavatel s touto odborovou organizací.

3.5.5. Nic ovšem nebrání zaměstnavateli, aby se s konkrétním zaměstnancem dohodnul na čerpání dovolené či neplaceného volna po dobu trvání epidemie.

4. LEX COVID – ZMĚNY ZÁKONŮ

4.1. **[ZMĚNA JEDNATELE]** Plánovali jsme v dubnu 2020 provést změnu jednatele. V důsledku přijatých opatření se ovšem společníci odmítají účastnit valné hromady. Naše společenská smlouva neumožňuje hlasovat distančně. Existuje nějaké jiné řešení?

4.1.1. Poslanecká sněmovna také schválila tzv. Lex Covid¹⁰, který by měl po dobu trvání mimořádných opatření umožnit rozhodování orgánů právnických osob, zejména s.r.o. a a.s., s využitím technických prostředků nebo tzv. rozhodování per rollam, i když toto není podle společenské smlouvy či jiného zakladatelského dokumentu právnické osoby nyní možné. Návrh také míří do Senátu a dále k podpisu prezidenta. Doporučujeme proto sledovat legislativní proces.

4.2. **[UPLYNUTÍ FUNKČNÍHO OBDOBÍ]** Všem členům představenstva naší akciové společnosti uplyne příští týden funkční období, a to ve stejný den. Valnou hromadu jsme nestihli svolat, protože jsme museli v první řadě řešit pokles tržeb a nových objednávek. Můžeme nějakým způsobem docílit prodloužení jejich funkčních období, aniž bychom svolali valnou hromadu?

4.2.1. Návrh zákona Lex Covid umožňuje automatické prodloužení funkčního období volených členů orgánů právnických osob bez schválení valnou hromadou nebo jiným orgánem právnické osoby, a to na omezenou dobu. Nesouhlasící člen orgánu bude muset s automatickým prodloužením projevit písemný nesouhlasit a tento doručit právnické osobě před koncem jeho funkčního období. I tak ale budou mít členové orgánu právnické osoby právo kooptovat nového člena do doby, než zasedne valná hromada či jiný orgán právnické osoby, aby nového člena řádně zvolil.

4.3. **[ÚČETNÍ ZÁVĚRKA]** Již nyní víme, že nestihneme svolat valnou hromadu za účelem projednání poslední účetní závěrky do 30. června. Můžeme lhůtu prodloužit?

4.3.1. Lex Covid prodlužuje lhůtu pro svolání valné hromady s.r.o. a a.s. za účelem projednání poslední účetní závěrky o 3 měsíce ode dne skončení mimořádných opatření, nejpozději do 31. prosince 2020.

4.4. **[INSOLVENCE]** Jelikož jsme z důvodu vládního nařízení museli uzavřít všechny naše provozovny, spadly nám tržby téměř na nulu. Kupí se nám také neuhrazené faktury našich dodavatelů po splatnosti. Bojíme se, že skončíme v insolvenční...

4.4.1. Zákon označovaný jako Lex Covid by měl zejména (i) dočasně zamezit podávání věřitelských insolvenčních návrhů do 31. srpna 2020, (ii) odložit povinnost zejména jednatelů a členů představenstva podat na společnost, ve které působí, insolvenční návrh, zjistí-li úpadek této společnosti v důsledku pandemie koronaviru, a to na dobu 6 měsíců od ukončení mimořádných opatření, nejdéle však do 31. prosince 2020, a (iii) umožnit dlužníkům požádat insolvenční soud o ochranu před věřiteli (tzv. mimořádné moratorium) za flexibilnějších podmínek než platí doposud.

¹⁰ Více informací zde: <https://www.psp.cz/sqw/historie.sqw?o=8&t=807>

* * *

ZÁVĚREM

Věříme, že závěry plynoucí z tohoto informačního memoranda jsou pro Vás přínosné. Bude-li třeba cokoli k výše uvedenému doplnit či upřesnit, dejte prosím vědět.

Řešíte-li Vy osobně nějakou otázku, která zde není zodpovězena, budeme rádi, když nám ji popíšete a zašlete emailem na adresu "info@LegalPartners.cz".

JUDr. Libor Vašíček, advokát
Mgr. Roman Macháček, advokát